

$n = 800$, срещу 6% (най-близкото цяло число до 5.9%) стои числото 1.71 . Умножавайки последното на Видинския коефициент — 0.51 , получаваме 0.87 , или съ закръгление — 0.9 . Значи, границите на нашето относително число сж: $5.9\% \pm 0.9\%$.

За да се превърнат тези проценти във абсолютни числа, трябва да се помножат, очевидно, на общия брой на стопанствата във окръга, т. е. на $38,205$ и да се раздѣлят на 100 . Тогава ние получаваме окончателно, че броят на стопанствата съ размеръ $0-9$ да. въ окръгъ Видинь е $2,268 \pm 332$.

Техниката на изчислението, както видѣхме, е доста проста и, при известен навикъ, грѣшката на всѣка цифра, дадена за окръга, може да бѣде намѣрена въ течение на $1-2$ минути. Необходимо е само да се внимава при опредѣлянето на базисното число n . Ето единъ примѣръ. За Видинския окръгъ, площта на земеделскитѣ стопанства, които иматъ собствена земя по-малко отъ половината стопанисвана е всичко $17,522.1$ да. Колко е базисното число за тази колона? Общата площ на земята въ окръга е $2,939,514.3$ дек. Ако на това последното число съответствува базисно число $n = 800$, то, споредъ казаното по-горе, базисното число за колона 9 ще се опредѣли приблизително по следния начинъ:

$$n = 800 \times \frac{17,522.1}{2,939,514.3} = 4.8.$$

Това число е така нищожно, щото цифритѣ отъ колона 9 иматъ извънредно голѣма грѣшка и не могатъ да иматъ самостоятелно значение. Тѣхъ трябва да употребяваме само въ комбинации съ други редове. Още единъ примѣръ. За сѣщия окръгъ Видинь имаме: ливади естествени $302,636.5$ да. Базисното число е:

$$n = 800 \times \frac{302,636.5}{2,939,514.3} = 82.$$

Като пренамаляваме малко възможната грѣшка, нека приемемъ най-близкото къмъ него таблично $n = 100$ и ще се ползваме отъ сѣщата таблица на грѣшките за извадката $1:13$. Въ колона 13 на таблица 3 намираме, че площта на естественг ливади въ стопанствата съ размеръ $100-149$ да. е $77,152.8$. Каква е

грѣшката на това число? Превършаме го въ относително:

$$\frac{77,152.8}{302,636.5} \cdot 100 = 25.5\%.$$

Въ таблицата на грѣшките, при извадка $1:13$ стр. 140 и $n = 100$, намираме срещу 26% грѣшка 8.9 . Като умножимъ последната на коефициента 0.51 , получаваме 4.54 . Умножавайки това число на $302,636.5$ и раздѣляйки го на 100 , ние имаме окончателно: площта на естественг ливади въ стопанствата отъ 100 до 149 да. е $77,152.8 \pm 13,739.7$ да.

Що се касае до опредѣлянето грѣшките на числата за цялото Царство, то се извършва точно така, както за отдѣлнитѣ окръзи. Както вече видѣхме по-горе, на стр. 130 , трябва да се ползваме за това отъ таблицата на грѣшките за извадката $1:10$ (стр. 139), а основно базисно число трябва да се счита $n = 700$. При това, всички числа, които изчисляваме отъ таблиците на грѣшките, трябва да се умножаватъ на 0.12 .

Ако базисното число не е 700 , а друго, то неговото редуциране се извършва по сѣщия начинъ, както за всѣки отдѣлен окръгъ. По такъв начинъ се намира и грѣшката на абсолютнитѣ числа. Изобщо казано, за болшинството цифри, помѣстени въ своднитѣ таблици за Царството, възможнитѣ граници на грѣшката на репрезентативната разработка въ сравнение съ изчерпателната се оказватъ до толкова незначителни, щото на практика тѣ могатъ да бѣдатъ пренебрѣгнати, толкова повече, че самото изчерпателно преброяване на земеделскитѣ стопанства, извършено съ карта „Ж“, далечъ не може да се счита за съвършено пълно и съвършено точно. Много е въроятното изчерпателното преброяване да отражава значително по-лошо истинското състояние на земеделското стопанство въ България, отколкото репрезентативната разработка на събрания изчерпателенъ материалъ отражава последния. Пъкъ това е и напълно естествено, като си спомнимъ онѣзи трудности, които бѣше необходимо да се преодоляватъ при извършването на едно тѣй сложно преброяване, вследствие липсата въ България на въренъ поземеленъ кадастъръ и достатъченъ кадъръ квалифицирани агенти-преброители.